

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 12. julija 2012 *

„Direktiva 2002/20/ES — Elektronska komunikacijska omrežja in storitve — Dovoljenje — Člen 13 —
Pristojbine za pravice uporabe in za pravice do vgradnje naprav“

V združenih zadevah C-55/11, C-57/11 in C-58/11,

katerih predmet so predlogi za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki jih je vložilo Tribunal Supremo (Španija) z odločbami z dne 28. in 29. oktobra ter 3. novembra 2010, ki so na Sodišče prispele 7. februarja 2011, v postopku

Vodafone España SA

proti

Ayuntamiento de Santa Amalia (C-55/11),

Ayuntamiento de Tudela (C-57/11)

in

France Telecom España SA

proti

Ayuntamiento de Torremayor (C-58/11),

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi J.-C. Bonichot, predsednik senata, K. Schiemann, L. Bay Larsen, sodnika, C. Toader, sodnica,
in E. Jarašiūnas (poročevalec), sodnik,

generalna pravobranilka: E. Sharpston,

sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 18. januarja 2012,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za Vodafone España SA M. Muñoz de Juan, E. Gardeta González, J. Viloría Gutiérrez in J. Buendía Sierra, odvetniki,

* Jezik postopka: španščina.

- za France Telecom España SA E. Zamarriego Santiago, M. Muñoz de Juan in J. Buendía Sierra, odvetniki,
- za Ayuntamiento de Tudela T. Quadra-Salcedo Fernández del Castillo in J. Zornoza Pérez, odvetnika,
- za špansko vlado M. Muñoz Pérez in S. Centeno Huerta, zastopnika,
- za poljsko vlado M. Szpunar, zastopnik,
- za Evropsko komisijo G. Braun in F. Jimeno Fernández, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 22. marca 2012

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlogi za sprejetje predhodne odločbe se nanašajo na razlago člena 13 Direktive 2002/20/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o odobritvi elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev (Direktiva o odobritvi) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 29, str. 337).
- 2 Ti predlogi so bili vloženi v okviru treh sporov med družbo Vodafone España SA (v nadaljevanju: Vodafone España) in Ayuntamientos de Santa Amalia (C-55/11) in de Tudela (C-57/11) ter med družbo France Telecom España SA (v nadaljevanju: France Telecom España) in Ayuntamiento de Torremayor (C-58/11) v zvezi s pristojbinami, ki sta jih bili ti dve družbi dolžni plačati za zasebno rabo in posebno izkoriščanje podzemeljskih plasti in površine občinskega javnega dobra.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Direktiva 97/13/ES Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 10. aprila 1997 o skupnem okviru za splošne avtorizacije in posamična dovoljenja na področju telekomunikacijskih storitev (UL L 117, str. 15) je v členu 11 določala:

„1. Države članice zagotovijo, da je namen dajatev, naloženih podjetjem iz naslova postopkov za izdajo dovoljenj, zgolj pokritje upravnih stroškov, povezanih z izdajo, vodenjem, nadzorom in uporabo posamičnih dovoljenj, ki veljajo. Dajatve za posamično dovoljenje so v sorazmerju z obsegom zahtevanega dela, njihova objava pa je ustrezna in dovolj natančna, da so informacije lahko dostopne.

2. Ne glede na odstavek 1 lahko države članice svojim nacionalnim regulativnim organom v primeru redkih virov, dovolijo, da naložijo pristojbine zaradi upoštevanja nujnosti zagotavljanja optimalne uporabe teh virov. Te pristojbine so nediskriminatorne in upoštevajo predvsem potrebo po spodbujanju razvoja inovativnih storitev in konkurence.“

- 4 Direktiva 97/13 je bila razveljavljena s členom 26 Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2002/21/ES z dne 7. marca 2002 o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (okvirna direktiva) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 29, str. 349; v nadaljevanju: Okvirna direktiva).

5 Člen 11(1) Okvirne direktive določa:

„Države članice zagotovijo, da pristojni organ pri obravnavi:

- vloge za odobritev pravic za vgradnjo naprav na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim, podjetju, pooblaščenemu za zagotavljanje javnih komunikacijskih omrežij, ali

[...]

stori naslednje:

- ravna po preglednih in javnosti dostopnih postopkih, ki se uporabljajo brez diskriminacije in brez odlašanja, ter
- upošteva načela preglednosti in nediskriminacije, kadar zadevne pravice veže na pogoje.

[...]“

6 Člen 12 Okvirne direktive določa:

„1. Kadar ima podjetje, ki ponuja elektronska komunikacijska omrežja, po nacionalni zakonodaji pravico vgraditi naprave na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim, ali lahko uporabi postopek za razlastitev ali uporabo zemljišča, nacionalni regulativni organi spodbujajo souporabo takih naprav ali zemljišč.

2. Države članice lahko šele po primerno dolgi javni razpravi, v kateri morajo imeti vse zainteresirane stranke priložnost izraziti svoje stališče, za podjetje, ki zagotavlja obratovanje elektronskega komunikacijskega omrežja, odredijo souporabo naprav ali zemljišč (vključno s fizično kolokacijo) ali sprejmejo ukrepe, s katerimi omogočijo usklajevanje javnih del, zlasti kadar podjetja zaradi potrebe po varstvu okolja, javnem zdravju, javni varnosti ali izpolnjevanju ciljev prostorskega načrtovanja nimajo dostopa do drugih izvedljivih možnosti. Taka ureditev souporabe ali usklajevanja lahko vključuje pravila za razdelitev stroškov za souporabo zmogljivosti ali zemljišč.“

7 V uvodnih izjavah od 30 do 32 Direktive o odobritvi je navedeno:

„(30) Ponudnikom elektronskih komunikacijskih storitev se lahko naložijo upravne pristojbine za financiranje dejavnosti nacionalnega regulativnega organa pri upravljanju odobritvenega sistema in za podeljevanje pravic uporabe. Take pristojbine naj bodo omejene na zneske za kritje dejanskih upravnih stroškov za te dejavnosti. Zato naj se pri prihodkih in izdatkih nacionalnih regulativnih organov poskrbi za transparentnost z vsakoletnim poročanjem o skupni vsoti zbranih pristojbin in nastalih upravnih stroškov. Tako bodo lahko podjetja preverila uravnoteženost upravnih stroškov in pristojbin.

(31) Sistemi za upravne pristojbine naj ne izkrivljajo konkurence ali ustvarjajo ovir za vstop na trg. S splošnim odobritvenim sistemom ne bo več mogoče posameznim podjetjem nalagati upravnih stroškov in s tem pristojbin, razen za podelitev pravic uporabe števil, radijskih frekvenc in pravic do vgradnje naprav. Vse veljavne upravne pristojbine naj bodo v skladu z načeli sistema splošne odobritve. Primer pravične, preproste in transparentne alternative za merila določanja pristojbin bi lahko bil prihodkovno naravnani delitveni ključ. Kadar so upravne pristojbine zelo nizke, bi lahko bile primerne tudi pavšalne dajatve ali dajatve, ki so sestavljene na podlagi pavšala in prometa.

(32) Poleg upravnih pristojbin se lahko zaračunavajo tudi pristojbine za uporabo radijskih frekvenc in števil, s čimer bi se zagotovila optimalna uporaba takih virov. Take pristojbine naj ne ovirajo razvoja inovativnih storitev in konkurence na trgu. Ta direktiva ne posega v namen, za katerega se uporabljajo pristojbine za pravice uporabe. Te pristojbine se lahko na primer uporabljajo za financiranje dejavnosti nacionalnih regulativnih organov, ki jih ni mogoče kriti z upravnimi pristojbinami. Kadar so pri konkurenčnih ali primerjalnih izbiralnih postopkih pristojbine za pravice uporabe radijskih frekvenc sestavljene izključno ali delno iz enkratnega zneska, naj se z režimom plačevanja zagotovi, da se zaradi teh pristojbin v praksi ne izbira na podlagi meril, ki niso povezana s ciljem zagotavljanja optimalne uporabe radijskih frekvenc. Komisija lahko redno objavlja primerjalne študije v zvezi z najboljšo prakso za dodeljevanje radijskih frekvenc, dodeljevanje števil ali podeljevanje pravic do poti.“

8 Člen 13 te direktive z naslovom „Pristojbine za pravice uporabe in za pravice do vgradnje naprav“ določa:

„Države članice lahko ustreznemu organu dovolijo, da naloži pristojbine za pravice uporabe radijskih frekvenc ali števil ali za pravice do vgradnje naprav na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim, ki odražajo potrebo po zagotovitvi optimalne uporabe teh virov. Države članice zagotovijo, da so take pristojbine objektivno utemeljene, transparentne, nediskriminacijske in sorazmerne glede na njihov predvideni namen, ter upoštevajo cilje iz člena 8 [Okvirne direktive].“

9 Direktiva 2002/19/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o dostopu do elektronskih komunikacijskih omrežij in pripadajočih naprav ter o njihovem medomrežnem povezovanju (Direktiva o dostopu) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 29, str. 323) v členu 12(1), prvi pododstavek, določa:

„Nacionalni regulativni organ lahko v skladu z določbami člena 8 naloži obratovalcem obveznosti, da izpolnijo utemeljene zahteve za dostop do posebnih omrežnih elementov in pripadajočih naprav ter za njihovo uporabo, med drugim takrat, kadar nacionalni regulativni organ meni, da bi zavrnitev dostopa ali neprimerni pogoji s podobnim učinkom ovirali razvoj trajnostnega konkurenčnega maloprodajnega trga ali ne bi bili v interesu končnih uporabnikov.“

Špansko pravo

10 S splošnim zakonom o telekomunikacijah 32/2003 (Ley 32/2003 General de Telecomunicaciones) z dne 3. novembra 2003 (BOE št. 264 z dne 4. novembra 2003, str. 38890) so bile – kot je razvidno iz preambule tega zakona – v špansko pravo prenesene direktive s področja telekomunikacij, ki so bile sprejete v letu 2002 in med katerimi je Direktiva o odobritvi.

11 Člen 49 navedenega zakona določa:

„1. Operaterji in imetniki pravic uporabe javnih radijskih frekvenc ali številskih virov plačajo pristojbine, določene v pravnem redu.

2. Namen teh pristojbin je pokritje:

(a) upravnih stroškov, ki nastanejo pri regulativnih dejavnostih v zvezi s pripravo in uveljavitvijo sekundarne zakonodaje Skupnosti in upravnih aktov, kot so akti o medsebojnem povezovanju in dostopu;

(b) stroškov upravljanja, nadzora in izvajanja ureditve, določene v tem zakonu;

- (c) stroškov upravljanja, nadzora in izvajanja pravic prostorske uporabe javnega zemljišča, pravic uporabe javnih radijskih frekvenc in številčenja;
- (d) stroškov obveščanja, urejenega v členu 6 tega zakona;
- (e) stroškov mednarodnega sodelovanja, usklajevanja in standardizacije ter analize trga.

3. Brez poseganja v določbe odstavka 2 je namen pristojbin, določenih za uporabo javnih radijskih frekvenc, številčenja in javnega dobra, potrebnega za postavitev elektronskih komunikacijskih omrežij, zagotovitev optimalne uporabe teh virov ob upoštevanju vrednosti in omejene razpoložljivosti virov, katerih uporaba se odobri. Te pristojbine morajo biti nediskriminatorne, transparentne in objektivno utemeljene ter sorazmerne glede na svoj namen. Prav tako morajo spodbujati izpolnitev ciljev in načel, določenih v členu 3, pod pogoji, ki se določijo s podzakonskimi predpisi.

4. Pristojbine iz prejšnjih odstavkov se naložijo objektivno, transparentno in sorazmerno, tako da se dodatni upravni stroški in s temi povezane dajatve zmanjšajo na čim manjši obseg.

5. Ministerio de Ciencia y Tecnología [(ministrstvo za znanost in tehnologijo)], Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones [(komisija za trg telekomunikacij)], Agencia Estatal de Radiocomunicaciones [(državna agencija za radijske komunikacije)] in upravne enote, ki zagotavljajo upravljanje in pobiranje pristojbin, zajetih v odstavku 2 tega člena, objavijo letni pregled upravnih stroškov, ki se lahko upravičeno zaračunajo, in skupno vsoto dajatev.“

- 12 Kraljeva zakonska uredba 2/2004, s katero je bila sprejeta spremenjena različica zakona o lokalnih finančah (Real Decreto legislativo 2/2004, por el que se aprobó el texto refundido de la Ley reguladora de las Haciendas Locales) z dne 5. marca 2004 (BOE št. 59 z dne 9. marca 2004, str. 10284) v členu 20(1) in (3) določa, da so lokalne oblasti upravičene določiti pristojbine za zasebno rabo ali posebno izkoriščanje lokalnega javnega dobra, zlasti podzemeljskih plasti, površine in zračnega prostora nad občinskimi javnimi potmi.

Spora o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

- 13 Iz predložitvenih odločb je razvidno, da je v skladu s špansko zakonodajo več občin Kraljevine Španije, med njimi Ayuntamientos de Santa Amalia, de Tudela in de Torremayor, sprejelo davčne odloke, ki podjetja zavezujejo k plačilu pristojbin za zasebno rabo ali posebno izkoriščanje občinskega javnega dobra zaradi opravljanja oskrbovalnih storitev, ki so v javnem interesu, in sicer ne glede na to, ali so ta podjetja lastniki naprav, potrebnih za to opravljanje storitev in ki dejansko zavzemajo to površino. Opravljanje storitev mobilne telefonije spada med storitve, ki so obdavčene na podlagi uporabe teh odlokov.
- 14 Družbi Vodafone España in France Telecom España sta telekomunikacijska operaterja, ki na španskem ozemlju opravljata storitve mobilne telefonije.
- 15 Družba Vodafone España je zoper davčne odloke, ki sta jih sprejeli Ayuntamientos de Tudela oziroma de Santa Amalia, pri Tribunal Superior de Justicia de Navarra (višje sodišče avtonomne skupnosti Navarra) in Tribunal Superior de Justicia de Extremadura (višje sodišče avtonomne skupnosti Extremadura) vložila tožbi v upravnem sporu. Družba France Telecom España pa je pri zadnjenavedenem sodišču vložila tožbo v upravnem sporu zoper davčni odlok, ki ga je sprejela Ayuntamiento de Torremayor. V teh tožbah sta ta operaterja izpodbijala skladnost teh odlokov s pravom Unije. Navedene tožbe so bile zavrnjene s sodbo Tribunal Superior de Justicia de Navarra z dne 30. decembra 2008 in s sodbama Tribunal Superior de Justicia de Extremadura z dne 12. in 29. junija 2009.

- 16 Družba Vodafone España je nato pri Tribunal Supremo (vrhovno sodišče) zoper sodbo Tribunal Superior de Justicia de Navarra z dne 30. decembra 2008 in sodbo Tribunal Superior de Justicia de Extremadura z dne 12. junija 2009 vložila kasacijsko pritožbo. Družba France Telecom España je vložila kasacijsko pritožbo zoper sodbo Tribunal Superior de Justicia de Extremadura z dne 29. junija 2009.
- 17 V predložitvenih odločbah je Tribunal Supremo, ki je, prvič, opravilo analizo členov 12 in 13 Direktive o odobritvi, izrazilo dvom glede pristojnosti držav članic, da naložijo pristojbino za pravice do vgradnje naprav ne samo operaterju, ki je lastnik elektronskega telekomunikacijskega omrežja, temveč tudi operaterjem, ki zgolj prejemajo storitve medsebojnega povezovanja in ki imajo zato le dostop do tega omrežja oziroma to omrežje le uporabljajo.
- 18 Drugič, predložitveno sodišče se sprašuje, ali zadevne pristojbine izpolnjujejo zahteve iz člena 13 Direktive o odobritvi.
- 19 Tretjič, Tribunal Supremo meni, da je treba preveriti tudi, ali so izpolnjeni pogoji, ki jih sodna praksa Sodišča zahteva za to, da ima člen 13 Direktive o odobritvi neposredni učinek. Navaja, da se zdi, da ga na podlagi sodne prakse Sodišča v zvezi z neposrednim učinkom člena 11(2) Direktive 97/13 ima.
- 20 V teh okoliščinah je Tribunal Supremo prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja, ki imajo enako besedilo v vseh treh zadevah, C-55/11, C-57/11 in C-58/11:
- „1. Ali je treba člen 13 [Direktive o odobritvi] razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, v skladu s katero je pristojbine za pravice do vgradnje naprav na občinskem javnem dobru mogoče zahtevati od operaterjev, ki omrežje uporabljajo za opravljanje storitev mobilne telefonije, niso pa njegovi lastniki?
2. Če bo Sodišče odločilo, da je obdavčitev združljiva s členom 13 [Direktive o odobritvi], ali so pogoji, pod katerimi se v spornem lokalnem odloku naloži pristojbina, v skladu z zahtevami objektivnosti, sorazmernosti in nediskriminacije, ki so določene v tem členu, in s potrebo po zagotovitvi optimalne uporabe zadevnih virov?
3. Ali je treba šteti, da ima člen 13 [Direktive o odobritvi] neposredni učinek?“
- 21 Zadeve C-55/11, C-57/11 in C-58/11 so bile s sklepom predsednika Sodišča z dne 18. marca 2011 združene za pisni in ustni postopek ter izdajo sodb.

Predlog za ponovno odprtje ustnega postopka

- 22 Ayuntamiento de Tudela je z dopisom, ki je bil v sodno tajništvo Sodišča vložen 25. aprila 2012, predlagala ponovno odprtje ustnega postopka, ker naj bi sklepni predlogi generalne pravobranilke, predstavljeni 22. marca 2012, temeljili na napačnih predpostavkah.
- 23 V zvezi s tem iz ustaljene sodne prakse izhaja, da lahko Sodišče odredi ponovno odprtje ustnega postopka v skladu s členom 61 svojega poslovnika, če meni, da zadeva ni dovolj pojasnjena ali da je treba zadevo preizkusiti na podlagi trditve, o kateri stranke niso razpravljale (glej zlasti sodbi z dne 26. junija 2008 v zadevi Burda, C-284/06, ZOdl., str. I-4571, točka 37, in z dne 22. septembra 2011 v zadevi Interflora in Interflora British Unit, C-323/09, ZOdl., str. I-8625, točka 22).
- 24 V obravnavanem primeru Sodišče meni, da ima na voljo vse podatke, ki jih potrebuje za odgovor na vprašanja predložitvenega sodišča, in da zadeve glede trditve, o kateri se pred Sodiščem ni razpravljalo, ni treba preizkusiti.

- 25 V teh okoliščinah predlogu Ayuntamiento de Tudela za ponovno odprtje ustnega postopka ni mogoče ugoditi.

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 26 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali nacionalna zakonodaja, ki nalaga dajatev za uporabo občinskega javnega dobra ne samo operaterjem, ki so lastniki telefonskih omrežij, razporejenih na tem dobru, temveč tudi operaterjem, ki so zgolj imetniki pravic uporabe, dostopa ali medsebojnega povezovanja s temi omrežji, spada med možnosti, ki jih državam članicam nudi člen 13 Direktive o odobritvi, da za „pravice do vgradnje naprav na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim“ naložijo pristojbino, da bi se upoštevala potreba po zagotovitvi optimalne porazdelitve teh naprav.
- 27 To sodišče sprašuje Sodišče zlasti, ali se taka dajatev lahko naloži ne samo operaterju, ki je v skladu s členom 11(1) Okvirne direktive imetnik pravic do vgradnje naprav na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim in od katerega se lahko v skladu s členom 12 te direktive in členom 12 Direktive o dostopu zahteva, da deli svoje naprave, ampak tudi operaterjem, ki storitve mobilne telefonije opravljajo z uporabo navedenih naprav.
- 28 Uvodoma je treba ugotoviti, da v okviru Direktive o odobritvi države članice ne smejo naložiti drugih dajatev ali pristojbin za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev kot tistih, določenih v tej direktivi (glej po analogiji sodbi z dne 18. julija 2006 v zadevi Nuova società di telecomunicazioni, C-339/04, ZOdl., str. I-6917, točka 35, in z dne 10. marca 2011 v zadevi Telefónica Móviles España, C-85/10, ZOdl., str. I-1575, točka 21).
- 29 Kot je razvidno iz uvodnih izjav od 30 do 32 in členov 12 in 13 Direktive o odobritvi, lahko države članice naložijo le bodisi upravne pristojbine, namenjene kritju skupnih upravnih stroškov, nastalih pri upravljanju, nadzoru in uporabi splošne ureditve dovoljenj, bodisi pristojbine za podelitev pravic uporabe radijskih frekvenc ali števil ali pravic do vgradnje naprav na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim.
- 30 V sporu o glavni stvari se zdi, da predložitveno sodišče izhaja iz tega, da zadevne dajatve ne spadajo ne na področje uporabe člena 12 navedene direktive ne pod pojem pristojbin za pravice uporabe radijskih frekvenc ali števil v smislu člena 13 te direktive. Vprašanje se torej nanaša le na to, ali možnost držav članic, da za „pravice do vgradnje naprav na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim“ naložijo pristojbine, v smislu navedenega člena 13 dopušča uporabo pristojbin, kakršne so te v sporu o glavni stvari, glede na to, da se uporabljajo za operaterje, ki te naprave uporabljajo za opravljanje storitev mobilne telefonije, niso pa njihovi lastniki, in tako izkoriščajo to javno dobro.
- 31 Čeprav ne pojem vgradnje naprav na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim, ne dolžnik pristojbine v zvezi s pravicami do te vgradnje kot taka nista opredeljena v Direktivi o odobritvi, je treba po eni strani poudariti, da iz člena 11(1), prva alineja, Okvirne direktive izhaja, da se pravice do vgradnje naprav na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim podelijo podjetju, pooblaščenemu za zagotavljanje javnih komunikacijskih omrežij, to je tistemu, ki je pooblaščen za vgradnjo potrebnih naprav na tleh, v tleh ali v prostoru nad tlemi.
- 32 Po drugi strani – kot je poudarila generalna pravobranilka v točkah 52 in 54 sklepnih predlogov – pomenita izraza „naprave“ oziroma „vgradnja“ fizično infrastrukturo, ki omogoča zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev oziroma njihovo fizično namestitev na zadevnem javnem ali zasebnem zemljišču.

- 33 Iz tega sledi, da je lahko dolžnik pristojbine za pravice do vgradnje naprav, določene v členu 13 Direktive o odobritvi, le imetnik teh pravic, ki je hkrati lastnik naprav, nameščenih na zadevnem javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim.
- 34 Zato iz naslova „pristojbin za pravice do vgradnje naprav na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim“ v smislu člena 13 Direktive o odobritvi ni mogoče dopustiti naložitve pristojbin, kakršne so te v sporu o glavni stvari, glede na to, da se uporabljajo za operaterje, ki te naprave uporabljajo za opravljanje storitev mobilne telefonije, niso pa njihovi lastniki, in tako izkoriščajo to javno dobro.
- 35 Glede na vse navedene ugotovitve je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 13 Direktive o odobritvi razlagati tako, da nasprotuje temu, da se pristojbina za pravice do vgradnje naprav na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim naloži operaterjem, ki omrežje uporabljajo za opravljanje storitev mobilne telefonije, niso pa njegovi lastniki.

Drugo in tretje vprašanje

- 36 Glede na odgovor na prvo vprašanje je treba odgovoriti le na tretje vprašanje predložitvenega sodišča, s katerim to v bistvu sprašuje, ali ima člen 13 Direktive o odobritvi neposredni učinek, tako da se lahko posameznik v okoliščinah, kakršne so te v postopku v glavni stvari, pred nacionalnimi sodišči nanj sklicuje.
- 37 V zvezi s tem je treba spomniti, da so v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča v vseh primerih, ko se zdijo določbe direktive vsebinsko brezpogojne in dovolj natančne, posamezniki upravičeni, da se pred nacionalnimi sodišči sklicujejo nanje zoper državo članico, če ta ni prenesla te direktive v nacionalno pravo v roku ali če jo je prenesla nepravilno (glej v tem smislu sodbe z dne 5. oktobra 2004 v združenih zadevah Pfeiffer in drugi, od C-397/01 do C-403/01, ZOdl., str. I-8835, točka 103; z dne 17. julija 2008 v združenih zadevah Arcor in drugi, od C-152/07 do C-154/07, ZOdl., str. I-5959, točka 40, in z dne 24. januarja 2012 v zadevi Dominguez, C-282/10, točka 33).
- 38 V obravnavani zadevi – kot je poudarila generalna pravobranilka v točkah 48, 97 in 98 sklepnih predlogov – člen 13 Direktive o odobritvi zadošča tem merilom. Ta člen namreč brezpogojno in natančno določa, da lahko države članice naložijo pristojbine za tri posebne vrste pravic, in sicer za pravice uporabe radijskih frekvenc ali števil ali za pravice do vgradnje naprav na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim.
- 39 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je na tretje vprašanje treba odgovoriti, da ima člen 13 Direktive o odobritvi neposredni učinek, tako da posameznikom podeljuje pravico, da se za izpodbijanje odločbe javnega organa, ki ni skladna s tem členom, pred nacionalnim sodiščem nanj neposredno sklicujejo.

Stroški

- 40 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

- Člen 13 Direktive 2002/20/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o odobritvi elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev (Direktiva o odobritvi) je treba razlagati tako, da nasprotuje temu, da se pristojbina za pravice do vgradnje naprav na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim naloži operaterjem, ki omrežje uporabljajo za opravljanje storitev mobilne telefonije, niso pa njegovi lastniki.**

2. Člen 13 Direktive 2002/20 ima neposredni učinek, tako da posameznikom podeljuje pravico, da se za izpodbijanje odločbe javnega organa, ki ni skladna s tem členom, pred nacionalnim sodiščem nanj neposredno sklicujejo.

Podpisi